

FORÆLDRES HOLDNING TIL SKOLDKOPPEVACCINATION

EN SPØRGESKEMAUNDERSØGELSE

Af Sophia Evers, Grit Kassebaum og Camille Ottosen
Vejleder Annemette Bondo Lind

FT 57, Region Nordjylland
Aarhus
03. Maj 2023

Indhold

Indhold.....	2
Introduktion	4
Sundhedsstyrelsen anbefaler ikke skoldkoppevaccinen	4
Samfundsøkonomisk gevinst	4
Implementering af ny vaccine	5
Forskningsspørgsmål og formål	6
Metode	7
Spørgeskemaundersøgelse	7
Både kvantitative og kvalitative svarkategorier	7
Analyse af spørgeskemaerne.....	7
Litteratursøgning og anvendelse som videnskabelig baggrund.....	7
Resultater	9
Redegørelse for demografiske faktorer	9
Uddannelsesniveau blandt respondenterne	10
Erfaring med skoldkopper og kendskab til vaccinen	11
Pasningsmæssige udfordringer ved infektion med skoldkopper og sygdomsvarighed over en uge	13
Forældres holdning til vaccination.....	14
Forventet tilslutning til skoldkoppevaccination ved implementering i det danske børnevaccinationsprogram	14
Vaccination i det danske børnevaccinationsprogram fordelt på uddannelsesniveau	15
Vaccination af børn mod skoldkopper, hvis gratis tilgængelig vaccine	16
Vaccination af børn mod skoldkopper ved egenbetaling.....	16
Begrundelse for tilvalg af vaccination	17
Holdning til vaccination og begrundelse for tilvalg af vaccination, efter gennemlæsning af fakta-ark	17
Kvalitative data.....	19
Hvad optager forældrene i forhold til vaccinen?	19
Bekymring for vaccinen virkning og bivirkninger.....	19
Bekymring for bivirkninger på lang sigt	19
Myndighedernes anbefaling er væsentlig for forældrenes holdning til vaccinen	20
Utilstrækkelig Information	20
Fakta-ark ændrer flere forældres holdning	20
Socialøkonomiske faktorer	20
Sundhedsstyrelsen vægter barnets tarv over socioøkonomi	20
Tolkning af resultater	22
Beskrivelse af den undersøgte population.....	22
Faktorer af betydning for forældrenes holdning til vaccination	22
Tiltro til myndighedernes anbefalinger	23

Diskussion af styrker og svagheder	24
Indledning	24
Statistisk relevans	24
Studiedesign	24
Konklusion	25
Referenceliste	26

INTRODUKTION

I Danmark anses skoldkopper som værende en hyppig om end fredelig børnesygdom. Det antages, at 98% af voksne i Danmark har haft skoldkopper.ⁱ Sygdommen forårsages af Varicella Zooster virus. Infektionen viser sig ved let feber og påvirket almentilstand, efterfulgt af et karakteristisk udslæt. Den forventede sygdomsvarighed er ca. én uge. I 2017 udgik en ph.d. fra Afdeling for Infektionsepidemiologi og Forebyggelse om skoldkoppers epidemiologi i Danmarkⁱⁱ. Det blev her påvist, at der årligt er minimum 130 indlæggelser af børn med skoldkopperⁱⁱⁱ. De fleste er tidligere raske børn med komplikationer til skoldkopper. Det drejer sig hovedsageligt om sekundære bakterielle infektioner i hud og bløddede, samt komplikationer i centralnervesystemet og luftvejene. Nogle komplikationer kan således klassificeres som alvorlige, og der er dokumenteret 1-2 årlige tilfælde af blodpropper i hjernen forårsaget af skoldkopper i Danmark.^{iv}

Sundhedsstyrelsen anbefaler ikke skoldkoppevaccinen

Trods dette – og på trods af, at der eksisterer en levende, svækket vaccine mod skoldkopper, som er godkendt i Danmark – anbefaler Sundhedsstyrelsen aktuelt ikke rutinemæssig skoldkoppevaccination af børn. Den manglende danske anbefaling af vaccine mod skoldkopper, afviger fra anbefalingen i andre EU-lande. I Finland, Tyskland, Grækenland, Luxemburg, Island og Spanien anbefales vaccination mod skoldkopper som led i et nationalt vaccinationsprogram, der også betales af myndighederne.

I Danmark er det Sundhedsministeriet, der afgør, hvilke sygdomme der skal vaccineres imod. Sundhedsstyrelsen udarbejder traditionelt en såkaldt Medicinsk teknologivurdering (MTV), som fagligt grundlag forud for en anbefaling om eventuel introduktion af en ny vaccine i de allerede eksisterende vaccinationsprogrammer. Dette er en faglig gennemgang, hvor en række aspekter undersøges – herunder målgruppens holdning til at indføre vaccinationen.^v Sundhedsudvalget forespurgte i 2021 Sundhedsministeriet til indførelser af skoldkoppevaccinen i børnevaccinationsprogrammet og overvejelser herom, hvortil sundhedsstyrelsen har udarbejdet et bidrag til besvarelsen.^{vi} Heraf fremgår det, at formålet med vaccination er at forebygge og begrænse forekomsten af en række alvorlige sygdomme. Sundhedsstyrelsen anbefaler som udgangspunkt ikke at vaccinere imod en sygdom alene af samfundsøkonomiske eller politiske hensyn. Der tages derimod udgangspunkt i en række faktorer, herunder alvorlighed og hyppighed, forældreaccept, virkning og eventuelle bivirkninger, samfundsøkonomi samt erfaringer og efterprøvelse af den pågældende vaccine blandt børn.^{vii viii}

Samfundsøkonomisk gevinst

I juni 2020 fremstillede erhvervsorganisationen "Dansk Erhverv" en analyse af det samfundsøkonomiske potentiale ved bl.a. vaccination mod skoldkopper. De undersøgte i hvilket omfang og hvordan børnevaccination mod bl.a. skoldkopper kan bidrage til samfundsøkonomiske gevinster, hvis de fremover tilbydes gratis.^{ix} I analysen^x tages udgangspunkt i de i Finland gennemførte analyser, der ledte til, at man indførte vaccination mod skoldkopper i det finske børnevaccinationsprogram i 2017. Dette eftersom der endnu ikke er udarbejdet en dansk MTV af vaccination mod skoldkopper. Således tager de udgangspunkt i de sundhedsøkonomiske omkostninger pr. person i Finland og antager, at de i Danmark vil være de samme.

De konkluderer i analysen - med udgangspunkt i de finske data - at det i Danmark ville koste 17,3 millioner kr. årligt at indføre vaccination mod skoldkopper. Således er der fra et rent sundhedsøkonomisk perspektiv omkostninger forbundet med at indføre vaccinen. De samfundsøkonomiske konsekvenser ser imidlertid anderledes ud, når der tages højde for, at der kan spares sygedage blandt forældre til børn med skoldkopper. Her estimerer analysen, at det danske samfund årligt ville opnå en besparelse på ca. 186 mio. kr. Trækkes de sundhedsøkonomiske omkostninger fra denne gevinst, finder de en samfundsøkonomisk gevinst på knap 169 mio. kr. årligt i Danmark.

I en dansk litteraturgennemgang fra 2003 fandt man frem til samme konklusion, baseret på internationale erfaringer ved indførelse af vaccinen – nemlig at der er store socioøkonomiske besparelser forbundet med indførelse af rutinevaccination, hvis der bliver taget højde for tabte arbejdsdage for forældre til syge børn. ^{xi}

Implementering af ny vaccine

Der er adskillige aspekter, der skal tages med i betragtning ved implementering af en ny vaccine i det danske børnevaccinationsprogram. Vi finder det essentielt at undersøge forældrenes holdning til at lade deres børn vaccinere mod en pågældende sygdom, som en væsentlig del af beslutningsgrundlaget forud for at indføre en ny vaccinen i det eksisterende program. Netop dette aspekt undersøges for skoldkoppevaccination i det følgende.

Gruppens motivation for netop at beskæftige os med dette emne, udspringer fra gruppens variation i nationalitet. I det ét af gruppens medlemmer oprinder fra Tyskland, hvor andre anbefalinger og vaccinationsprogrammer gør sig gældende, fandt vi det interessant at kigge på emnet fra et forældreperspektiv såvel som et samfundsfagligt- og lægeligt perspektiv.

FORSKNINGSSPØRGSMÅL OG FORMÅL

Vil der blandt forældre i den danske befolkning være tilslutning til vaccination mod skoldkopper, hvis skoldkoppevaccinen implementeres i det danske børnevaccinationsprogram?

Ovenstående spørgsmål søges besvaret gennem en spørgeskemaundersøgelse. Vi søger yderligere at afdække demografiske faktorer med betydning for forældrenes holdning, herunder forældrenes uddannelsesniveau, børnenes alder, forældrenes økonomiske og arbejdsmæssige forhold, deres kendskab til skoldkoppevaccination, geografiske forhold med flere.

Formålet var at afdække forældres holdning til skoldkoppevaccinen samt forskellige faktorer, der kunne influere på forældrenes holdning.

Spørgeskemaundersøgelse

Projektet er baseret på en spørgeskemaundersøgelse. Der er foretaget dataindsamling fra i alt 3 almene lægeklinikker: Lægerne i Gug (Aalborg kommune), Lægerne i Klokkeholm (Brønderslev kommune) og Lægerne Vejgård Torv (Aalborg kommune).

Dataindsamlingen er sket i perioden fra den 15.02.2023 til og med den 10.03.2023 – i alt 18 dage. Vi inkluderede alle forældre til børn under 18 år. Forældre med ét eller flere børn over 18 år er ligeledes inkluderet, når de i tillæg har mindst ét barn under 18 år. Ikke dansktalende forældre blev ekskluderet, da spørgeskema og informationsark udelukkende blev udarbejdet på dansk.

Spørgeskemaerne blev distribueret af læger og praksis personale uden yderligere kommentarer eller forklaring.

Aflevering af udfyldte skemaer skete i en lukket kasse i venteværelset.

Spørgeskemaerne er valideret gennem pilottestning blandt 15 eksterne respondenter, der repræsenterede et bredt udsnit af befolkningen med variation i køn, alder og geografisk bopæl med børn i alderen 0-18 år, som efterfølgende har kommenteret på spørgeskemaets ordlyd og indhold efter standardiserede spørgsmål efterfulgt af åbne spørgsmål. Feedback modtog vi skriftligt eller gennem interview. Skemaerne fra valideringen indgår ikke i de data, der ligger til grund for vores statistiske beregninger. Herefter er det endelige spørgeskema tilrettet se **bilag 1**.

Både kvantitative og kvalitative svarkategorier

Spørgeskemaundersøgelsen er dels en kvantitativ og en dels en kvalitativ undersøgelse. Den kvantitative del består således af en række prædefinerede spørgsmål med fastlagte svarkategorier. Spørgsmålene, der indgår, er stillet med henblik på at afsøge betydende faktorer, der influerende på forældres holdning til, om de ville lade deres barn vaccinere med en skoldkoppevaccine. Der er under flere spørgsmål mulighed for afkrydsning af flere svarmuligheder under samme spørgsmål.

Den kvalitative del består af, at forældrene har mulighed for at udtrykke deres holdning til skoldkoppevaccination som fritekst. Spørgeskemaet er udarbejdet således, at første side indeholder de prædefinerede spørgsmål, mens side to udgøres af en informationstekst om skoldkoppeinfektion og -vaccination, som et såkaldt "fakta-ark". Forældrene spørges hernæst om deres holdning til skoldkoppevaccination har ændret sig efter, at de har læst denne information. Projektet indeholder således en intervention mhp. at afdække, hvorvidt den faktuelle information influerer forældrenes holdning.

Analyse af spørgeskemaerne

Alle spørgeskemaer er systematisk analyseret. Desuden blev samtlige spørgeskemaer tildelt et nummer, således at analysen kunne udføres systematisk og anonymiteten kunne bevares. Dataanalysen foretages via Libre Office Calc, hvor der er udarbejdet en forskningstabel, hvortil data fra spørgeskemaerne ekstraheres. Alle spørgeskemaerne får tildelt et tilfældigt tal. En afkrydset svarmulighed kodes med "1" i dataanalysekemaet og en ikke afkrydset svar mulighed kodes med "0". Ved manglende svar på et spørgsmål eller dobbeltkryds kodes der med negativt svar "0". Dataanalysen er visualiseret med diagrammer stratificeret efter f.eks. antallet af deltagere, køn, alder, kommune osv. Grundet betydelig overrepræsentation af højtuddannede respondenter i vores kohorte, blev der lagt særligt vægt på uddannelsesniveau i vores databeregning.

Litteratursøgning og anvendelse som videnskabelig baggrund

Ud over egen dataindsamling ved spørgeskemaundersøgelse, er der anvendt selektiv litteraturgennemgang med henblik på at opnå relevant og evidensbaseret baggrundsviden til forskningsrapportens introduktion og perspektivering. Der blev ikke foretaget systematisk litteratursøgning og ej heller udarbejdet et systematisk review,

grundet tilvalg af et empirisk studium som vores primære fokus.

Litteratursøgningen er primært foretaget i medicinske databaser og-tidsskrifter samt andre kilder, som fandtes relevante for projektet. Ydermere er der pr. mail, fremsendt spørgsmål til Statens Serum Institut mhp. at få indsigt i de nyeste kendte data fra Danmark samt eventuelle politiske overvejelser om implementering af skoldkoppevaccination.

Der blev foretaget en søgning i PubMed-databasen med følgende søgeord:

("Chickenpox Vaccine"[Mesh]) AND "Chickenpox"[Mesh]) AND "Herpesvirus 3, Human"[Mesh] AND economics*

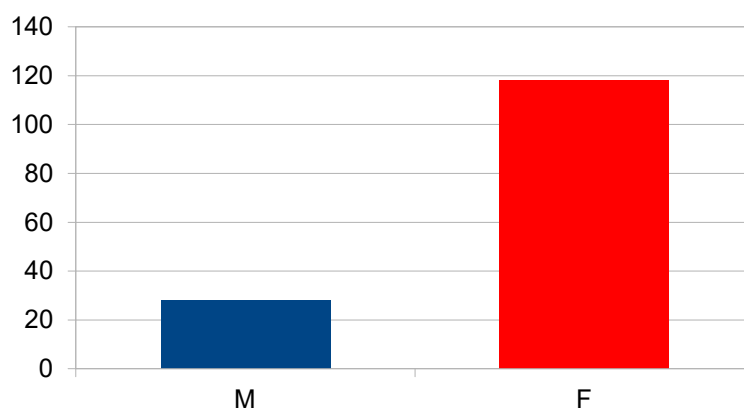
Kun artikler på dansk og engelsk blev medtaget, dette medførte i alt 34 resultater. Ved selekteret litteraturgennemgang med gennemlæsning af abstracts udvalgte artikler med fokus på vaccination af børn. Hernæst fravalgte artikler primært omhandlende herpes zoster vaccinen og de økonomiske konsekvenser ift. senere herpes zoster virus udbrud blandt voksne. Desuden blev artikler, som skulle bestilles hjem, af praktiske grunde udelukket grundet opgavens begrænsede omfang. Ved gennemgang af andre artikler fandtes yderligere artikler via kildeangivelser i artiklernes referencelister, som ikke kom frem ved ovenstående søgning. Litteratursøgningen gav os et videnskabeligt grundlag at arbejde ud fra.

Redegørelse for demografiske faktorer

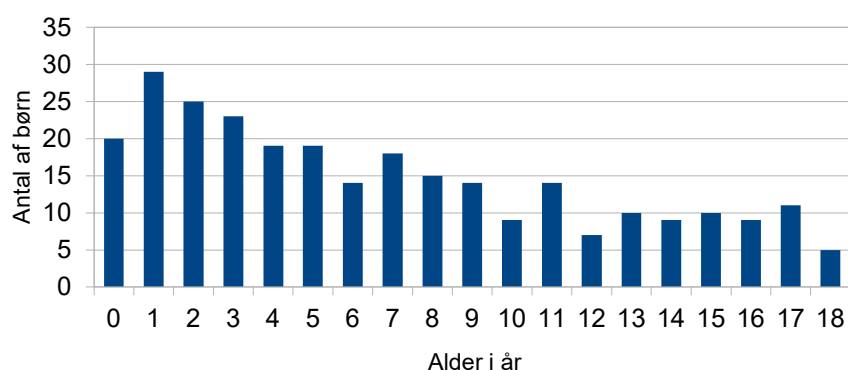
Gennem 18 dages dataindsamling, blev der inkluderet 152 respondenter i spørgeskemaundersøgelsen. Blandt respondenterne var en tydelig overrepræsentation af kvinder (n=118), mens der var færre mandlige respondenter (n=28). Der var 6 respondenter der angav ugyldigt svar til dette spørgsmål – dvs. ikke afkrydset eller flere felter afkrydset. Blandt deltagerne var der flest respondenter i aldersgruppen 31-35 år (n=48) (Figur 1). Respondenterne havde i gennemsnit 1,96 børn, hvoraf flest børn var i alderen 1-3 år (Figur 2).

Der var en overrepræsentation af deltagere fra Aalborg Kommune (n=110) sammenlignet med Brønderslev Kommune (n=26) og andre kommuner (n=7). Der var 9 ugyldige svar ved angivelse af kommunalt tilhørsforhold (Figur 3).

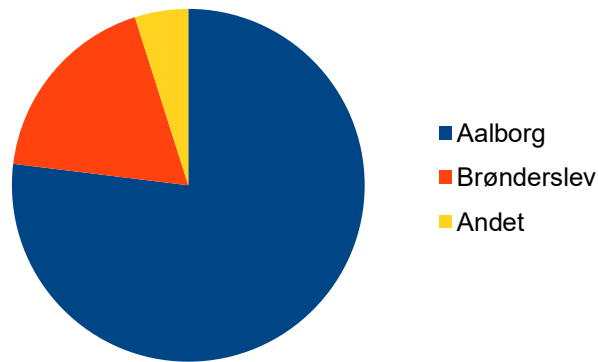
Figur 1. Kønsfordeling

Figur 2. Aldersfordelingen af børnene mellem 0 - 18 år

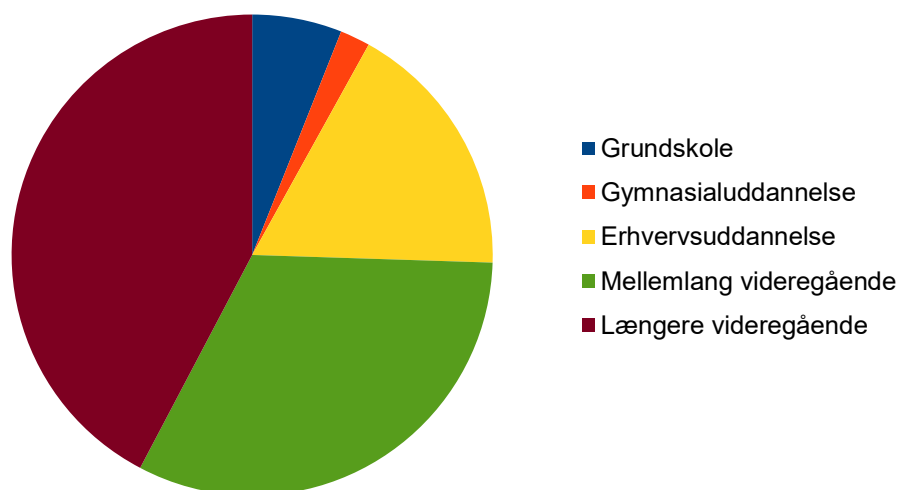
Figur 3. Respondenternes geografiske fordeling.

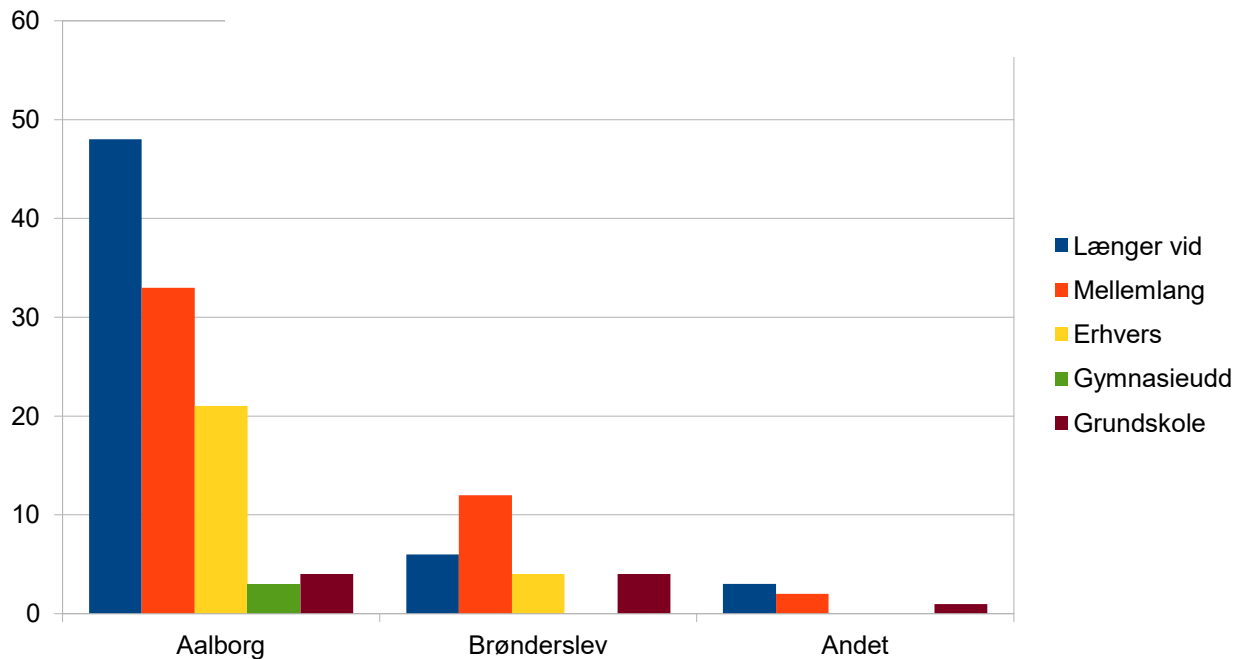
Uddannelsesniveau blandt respondenterne

Der var en tendens til et højere uddannelsesniveau blandt respondenter fra Aalborg Kommune sammenlignet med respondenter fra Brønderslev Kommune og øvrige kommuner. Antallet af respondenter med længere videregående uddannelse udgjorde den største andel, efterfulgt af antallet af respondenter med mellemlang videregående uddannelse og dernæst antallet af respondenter med erhvervsuddannelse. Færrest havde uddannelse svarende til gymnasial uddannelse (Figur 4). Blandt deltagere fra Aalborg kommune, har 43% en længere videregående uddannelse hvorimod kun 23% af respondenter bosiddende i Brønderslev kommune har en længere videregående uddannelse. Derimod var størstedelen af respondenter med mellemlang videregående uddannelse fra Brønderslev kommune med en procentsats på 46%, sammenlignet med kun 30 % i Aalborg. Antallet af respondenter med erhvervsuddannelse fordelte sig med 19% i Aalborg kommune og 15% i Brønderslev kommune. Der var 4 % af respondenter i Aalborg kommune der havde uddannelsesniveau svarende til grundskole niveau, mens denne andel udgjorde 15% af respondenterne fra Brønderslev kommune (Figur 5).

Figur 4. Fordelingen af respondenterne efter uddannelsesniveau

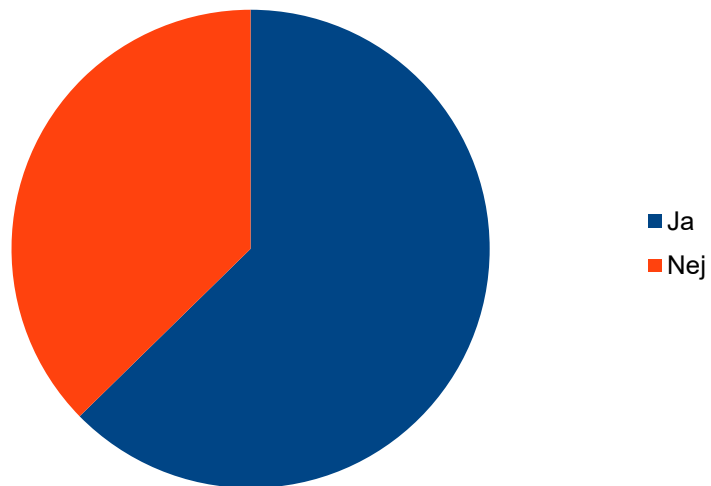
**Figur 5. Uddannelsesniveau blandt respondenterne.
Fordeling efter kommunale tilhørsforhold.**

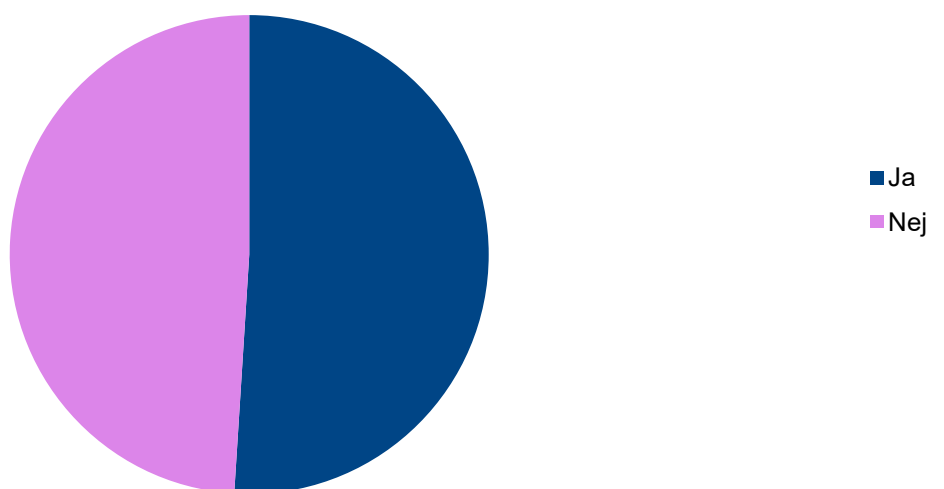
Erfaring med skoldkopper og kendskab til vaccinen

Ud af de 152 respondenter har 94 haft et barn med skoldkopper (62%) (Figur 6). 77 respondenter (51%) angiver, at de kendte til skoldkoppevaccinen, hvorimod 74 (49%) angiver, at de ikke har haft kendskab til den eksisterende, godkendte vaccine mod skoldkopper, forud for den aktuelle spørgeskemaundersøgelse (Figur 7). Blandt respondenter med længere videregående uddannelse kendte 35 (56%) deltagere ud af 62 til skoldkoppevaccinen, mens 27 (43%) ikke havde kendskab til vaccinen på forhånd. Hos respondenterne med mellemlang uddannelse kendte 27 (56%) deltagere til vaccinen, 21 (44 %) kendte ikke til vaccinen. 9 (34%) ud af 26 erhvervsuddannede kendte til vaccinen på forhånd, hvorimod 17 (58%) ikke kendte til denne. Blandt dem, der har en gymnasial uddannelse, kendte 2 (66%) til vaccinen og 1 kendte ikke til vaccinen (33%). Respondenter med uddannelsesniveau svarende til grundskolen svarede kun 3 (33%), at de havde kendskab til vaccinen på forhånd, 6 (66%) kendte ikke til eksistensen af denne (Figur 8).

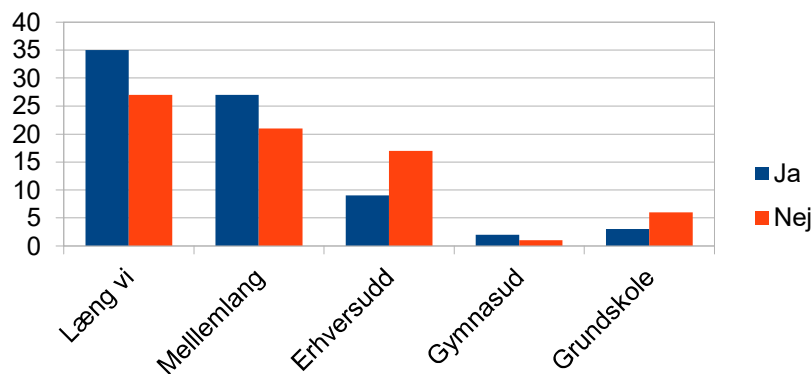
Figur 6. Har et eller flere af dine børn haft skoldkopper?

Figur 7. Kender du til skoldkoppevaccinen?

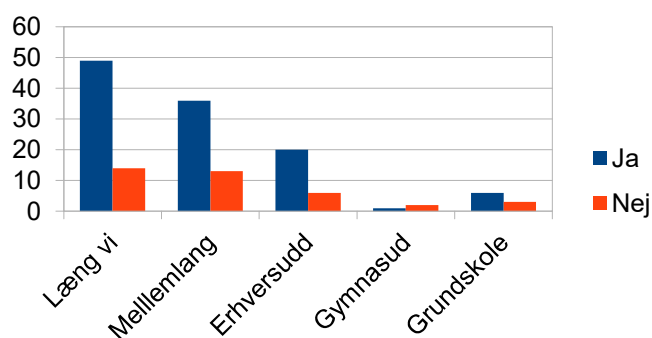
**Figur 8. Kender du til skoldkoppevaccinen?
Fordeling i forhold til uddannelsesniveau**

Pasningsmæssige udfordringer ved infektion med skoldkopper og sygdomsvarighed over en uge

115 respondenter (76%) forventer at opleve pasningsmæssige udfordringer ved sygdomsvarighed hos deres barn på en uges varighed, mens 38 respondenter (25%) ikke angiver dette som problematisk (Figur 9). Fordelt på uddannelsesniveau ses 49 (77%) ud af 63 deltagere med længere videregående uddannelse at svare ja til at få pasningsmæssige udfordringer, hvorimod 14 (22%) svarer nej til dette. Blandt deltagerne med mellemlang videregående uddannelse angiver 36 (73%) ud af 49 respondenter at opleve pasningsmæssige udfordringer, mens 13 (23%) ikke forventer at have dette problem. Ved uddannelsesniveau svarende til erhvervsuddannelse svarer 20 (77%) ud af 26 respondenter bekræftende, mens 6 (23%) ikke forventer pasningsmæssige udfordringer. Ved uddannelse svarende til gymnasial uddannelse svarer 1 (33%) ud af 3 respondenter at forvente pasningsmæssige udfordringer mod 2 (66%), der ikke gør dette. Med uddannelse svarende til grundskole er der 6 (66%) ud af 9 respondenter, der forventer at have dette problem mod 3 (33%), der ikke gør (Figur 10).

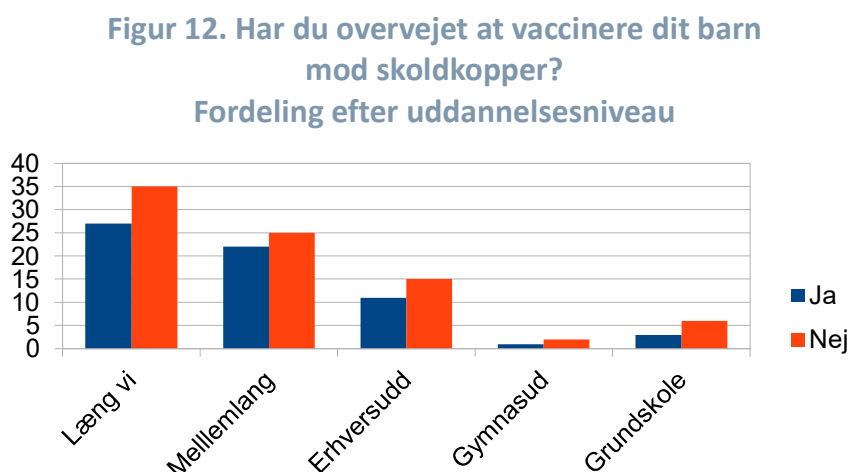
Figur 10. Pasningsmæssige udfordringer. Fordeling efter uddannelsesniveau

Forældres holdning til vaccination

Samlet angiver 64 (42%) deltagere, at de tidligere har overvejet at vaccinere sine børn mod skoldkopper, mens 86 (57%) deltagere ikke har overvejet at vaccinere sine børn mod dette (Figur 11).

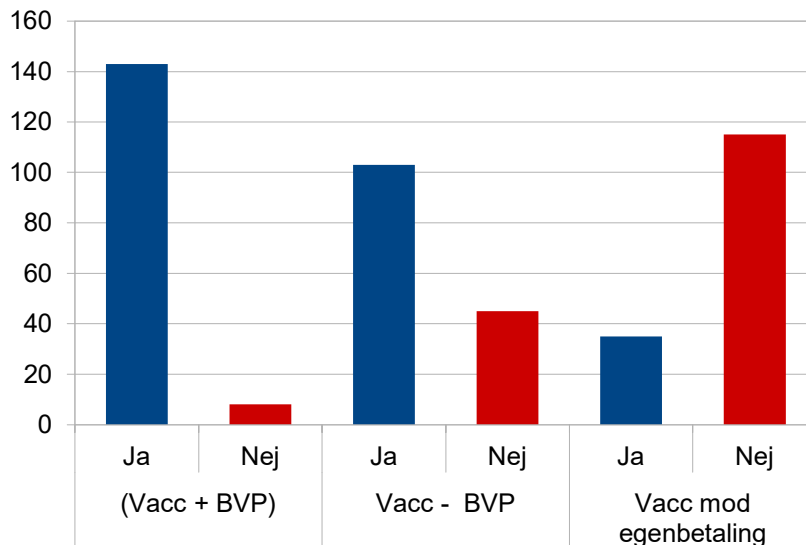
Når data analyseres i forhold til uddannelsesniveau ses, at der blandt respondenter med længere videregående uddannelser er 27 (44%) ud af 62, der overvejer vaccinen, hvorimod 35 (56%) ikke gør dette. Ved mellemlang videregående uddannelse er disse tal tilsvarende 22 (46%) ud af 47 deltagere mod 25 (53%). Mellem de erhvervsuddannede deltagere overvejer 11 (42%) ud af 26 at lade deres børn vaccinere, mens 15 (57%) ikke gør. Deltagerne med gymnasieuddannelse fordeler sig med 1 (33%) der overvejer vaccination mod 2 (66%), der ikke gør sig denne overvejelse. Ved uddannelsesniveau sv.t. grundskolen er der 3, der overvejer vaccination ud af 9, svarende til 33%. (Figur 12).

Forventet tilslutning til skoldkoppevaccination ved implementering i det danske børnevaccinationsprogram

Blandt vores respondenter angav 143 (94%) deltagere, at de ville lade deres børn vaccinere mod skoldkopper, såfremt vaccinen blev implementeret i det danske børnevaccinationsprogram. Kun 8 (5%) deltagere ville fravælge vaccinen. En enkelt respondent angav ugyldigt svar på dette spørgsmål (Figur 13). Alle respondenter blev iøvrigt spurgt, om de ville vaccinere deres børn med en godkendt vaccine mod skoldkopper, såfremt den var gratis - men ikke en del af det danske børnevaccinationsprogram. Til dette svarede 103 deltagere (68%) bekræftende, mens 45 (30%) deltagere ikke ønskede at vaccinere mod egenbetaling, 4 angav ugyldigt svar på dette (Figur 13).

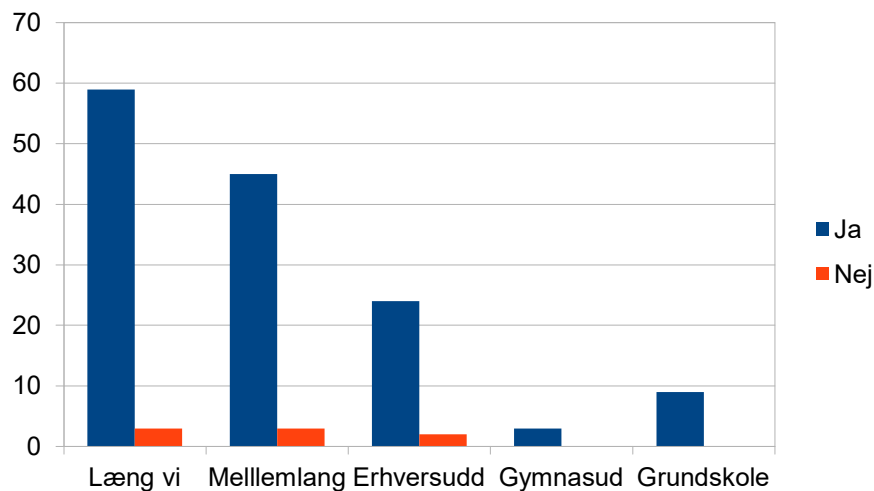
Figur 13. Vil du vaccinere dit barn?

Vaccination i det danske børnevaccinationsprogram fordelt på uddannelsesniveau

Her ses, at der blandt de med længere videregående uddannelse er 59 ud af 62 (95%) deltagere, der ville vaccinere deres børn, hvis vaccinen var en del af det danske børnevaccinationsprogram, mens 3 (5%) ikke ville. Hos deltagerne med mellemlang videregående uddannelse ville 45 ud af 48 (94%) tilvælge vaccinen, mens 3 (6%) ikke ville. Blandt de erhvervsuddannede var 24 ud af 26 (92%) villige til at vaccinere deres børn, mens 2 (8%) ikke var dette. Ved uddannelsesniveau svarende til gymnasial uddannelse ville 3 ud af 3 (100%) vaccinere deres børn. Slutteligt ville 9 ud af 9 (100%) deltagere med uddannelse svarende til grundskoleniveau tilvælge vaccination (Figur 14).

Figur 14. Ville du vaccinere dine børn, hvis vaccinen var en del af det danske børnevaccinationsprogram ?
Fordeling efter uddannelsesniveau

Vaccination af børn mod skoldkopper, hvis gratis tilgængelig vaccine

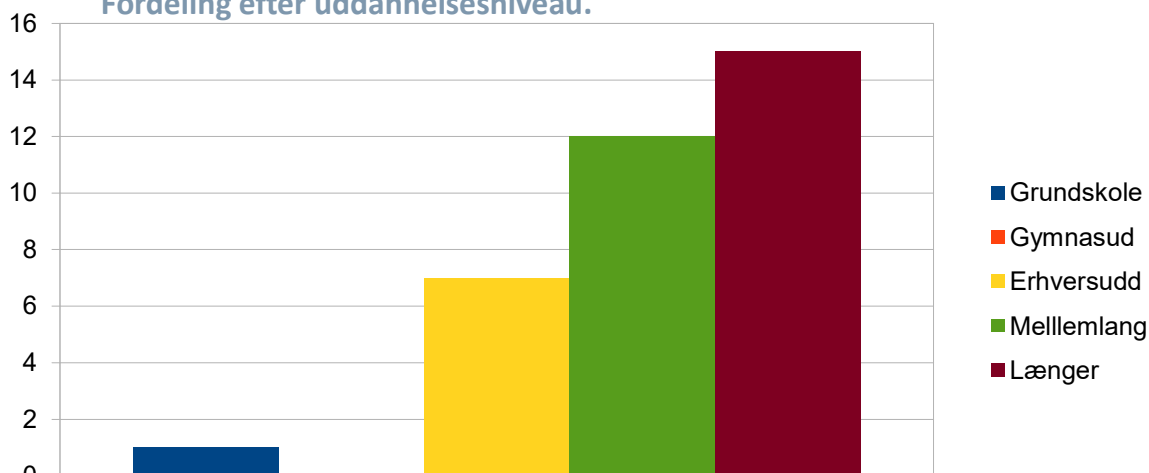
Når data her inddeles relateret til uddannelsesniveau findes blandt respondenter med længere videregående uddannelse at 43 (72%) ud af 60 respondenter ville vaccinere deres børn, mens 17 (28%) ikke ville. Mellem respondenterne med mellemlang videregående uddannelse var dette tal 33 (70%) ud af 47 respondenter mod 14 (30%). Respondenter med erhvervsuddannelse fordeler sig med 19 (73%) ud af 26, der ville lad deres børn vaccinere, mod 7 (27%) der ikke ville. Hos deltagere med gymnasial uddannelse ville 3 (100%) ud af 3 respondenter lade deres børn vaccinere. Sidstnævnt ville 3 (33%) ud af 9 respondenter med uddannelse svarende til grundskoleniveau vaccinere deres børn mod 6 (66%), der ikke ville dette (Figur 15).

Vaccination af børn mod skoldkopper ved egenbetaling

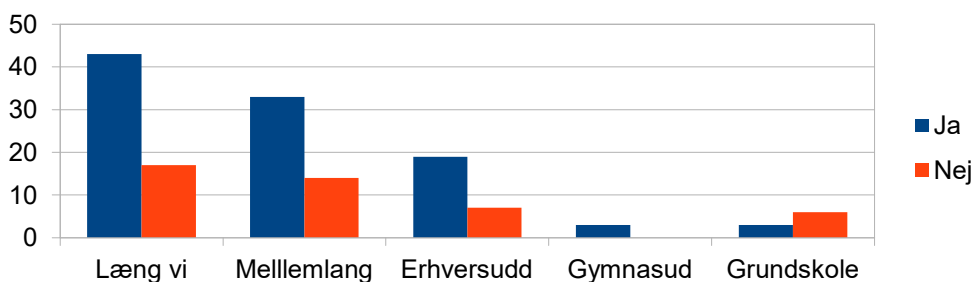
Deltagerne blev desuden adspurgt, om de ville vaccinere deres børn mod en egenbetaling på 1700 kroner. Her svarede 35 (23%) af respondenterne bekræftende, mens 115 (76%) ikke ville vaccinere mod en egenbetaling (Figur 16).

Blandt respondenter med længere videregående uddannelse ville 15 (24%) vaccinere deres børn mod en egenbetaling. I alt 12 respondenter (25%) med mellemlang videregående uddannelse ville vaccinere deres børn mod en egenbetaling, mens 7 respondenter (27%) med en erhvervsuddannelse ville tilslutte sig vaccinen trods egenbetaling. Ingen respondenter (0%) med gymnasial uddannelse ville lade deres børn vaccinere under denne forudsætning og 11% med grundskole ville tilslutte sig vaccinen trods egenbetaling.

Figur 16. Vaccination mod egenbetaling.
Fordeling efter uddannelsesniveau.

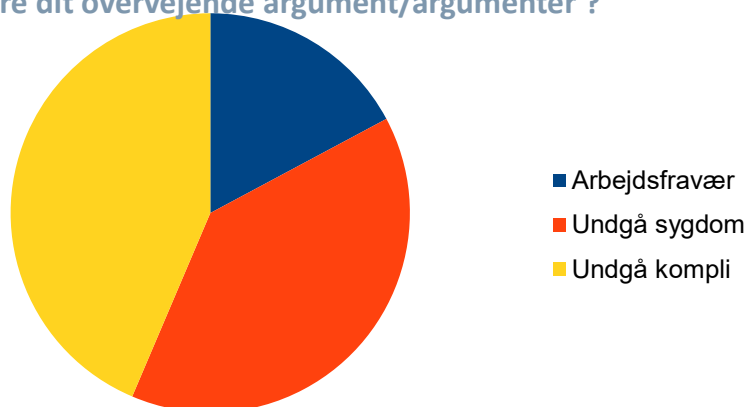
Figur 15. Ville du vaccinere dine børn med en godkendt skoldkoppevaccine, hvis vaccinen var gratis, men ikke en del af børnevaccinationsprogrammet?
Fordeling efter uddannelsesniveau

Begrundelse for tilvalg af vaccination

Adspurgte til begrundelse for eventuelt tilvalg af vaccine, svarer 43 (28%) deltagere, at mindsket arbejdsfravær vil være et betydende argument. 98 (64%) adspurgte, angiver at nedsat risiko for sygdom, vil være deres overvejende argument for at tilvælge vaccinationen. 109 (72%) respondenter angav risiko for indlæggelse og komplikationer som en tungt vejende årsag til at tilvælge vaccinen (Figur 17).

Figur 17. Hvis du skulle vaccinere dit barn/dine børn med en godkendt skoldkoppevaccine - og hvad ville da være dit overvejende argument/argumenter ?

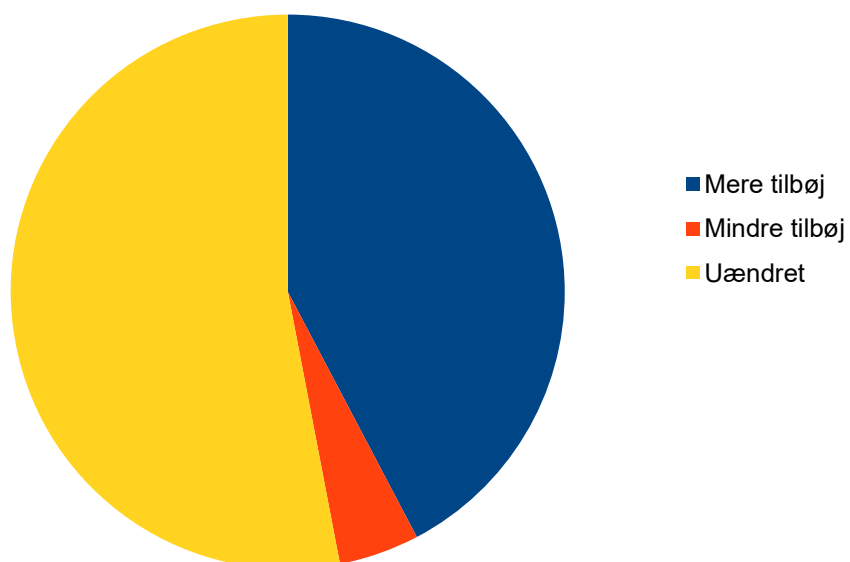

Holdning til vaccination og begrundelse for tilvalg af vaccination, efter gennemlæsning af fakta-ark

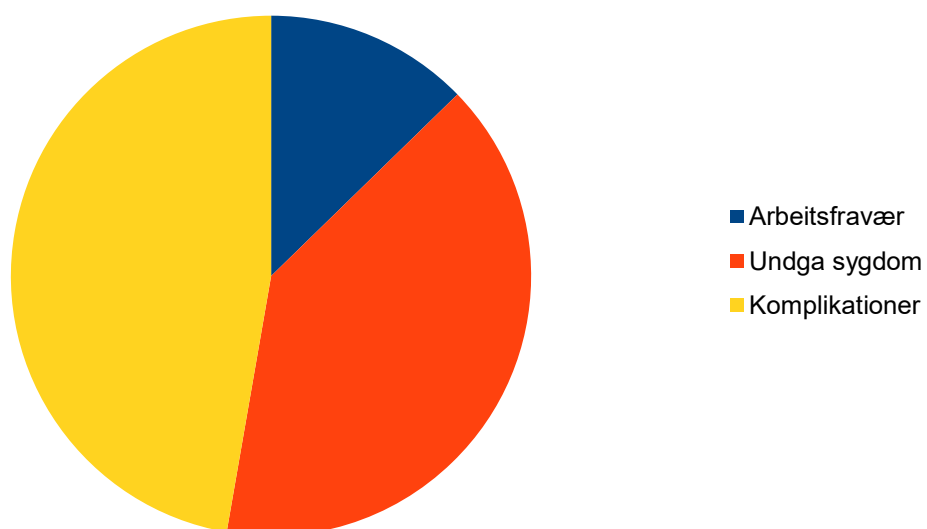
Efter gennemlæsning af fakta-ark om skoldkoppevaccinen er forældrene igen adspurgte om deres holdning til vaccinen. I alt 79 ud af 152 deltagere (52%), angiver en uændret holdning til skoldkoppevaccinationen efter at have læst fakta-ark. Derimod angiver 63 deltagere (41%) svarer at de er mere tilbøjelige til at ville vaccinere deres børn mod skoldkopper, mens kun 7 deltagere (5%) angiver sig mindre tilbøjelige til at vaccinere (Figur 18).

De der svarer at de var mere tilbøjelige til at vaccinere (n=63), blev igen adspurgte til argumenterne for dette. Hertil er det fortsat sygdom hos barnet og alvorligere komplikationer og indlæggelse, som udgør den hyppigst afkrydsede svarmulighed. 44 respondenter svarer (79%), at et tungt vejende argument for vaccination er at undgå sygdom. I forhold til at undgå komplikationer og indlæggelse svarer 52 deltagere (82%) at dette har betydning. 14 respondenter (22%), blandt de der var mere tilbøjelige til at vaccinere, svarer at arbejdsfravær har betydning (Figur 19). Det er muligt at lave dobbelt afkrydsning, hvorfor procenttal overstiger 100%.

Figur 18. POST - Fakta-ark

Figur 19. Mere tilbøjligt
Argumenter

Slutteligt i spørgeskemaundersøgelsen fik respondenterne mulighed for at angive kommentarer/refleksioner ang. vaccination mod skoldkopper i fritekst. I alt 25 respondenter valgte at benytte denne mulighed. Der blev i 2 tilfælde angivet ulæselig tekst, hvorfor disse kommentarer ikke blev inkluderet. De 23 øvrige besvarelser er citeret til bilag 2.

Hvad optager forældrene i forhold til vaccinen?

Den generelle tendens der præger de kvalitative data, er forældrenes bekymring for varigheden af vaccinen (n=9), som endnu er ukendt. Derudover kommenterer en enkelt (n=1) på sin tillid til myndighedernes anbefalinger mens andre (n=5) på forskellig vis, giver udtryk for, at de savner tilstrækkelig information om skoldkoppevaccinen. Flere (n=3) kommenterer på generel bekymring for bivirkninger. Slutteligt bliver der kommenteret på det socioøkonomiske aspekt, hvor flere respondenter (n=2) understreger at implementering af en vaccination skal være af hensyn til børnene og ikke af samfundsmæssige hensyn, mens en enkelt respondent (n=1) lægger vægt på, at det økonomiske aspekt ikke kan fornægtes.

Ovenstående giver anledning til følgende 5 analysepunkter:

- Bekymringer for vaccins virkning og bivirkninger
- Betydningen af myndighedernes anbefaling
- Utilstrækkelig information
- Indflydelsen fra fakta-ark på forældrenes holdning
- Socialøkonomiske faktorer

Bekymring for vaccins virkning og bivirkninger

Overvejende kommenterer respondenterne på den manglende dokumentation for vaccins varighed. Respondent 147 skriver: "hvis den kun kan dække 9 år ville jeg være bekymret for at barnet kunne få det som voksen, og det skulle jo være et værre forløb", mens respondent 17 skriver: "Vi overvejer vaccine, hvis vi ikke har haft skoldkopper ved ca. 12 årsalderen, da reaktion på infektion typisk er værre jo ældre. Vi er betænkelige ved den korte beskyttende effekt, så skal der revaccineres hyppigt, og så kunne man let misse en vaccination som voksen". De to nævnte respondenter er ikke alene om denne bekymring, og der bliver også udtrykt bekymring for smitte af døde i voksenalderen, i forbindelse med graviditet. Respondent 130 skriver som følger: "Jeg har et forbehold i forhold til min datter, da jeg har hørt, at hvis hun ikke har haft skoldkopper og får det, når hun bliver gravid, kan der være komplikationer i forbindelse med det". Øvrige kommentarer ses i bilag 2.

Bekymring for bivirkninger på lang sigt

Ud over en mulig kort virkning af vaccinen, kommenteres der også på frygten for bivirkninger på længere sigt. Respondent 138 skriver: "Har en bekymring for at vaccinere mod alle sygdomme nu til dags, i forhold til langsigtede bivirkninger som vil være ukendte nu" Samme respondent angiver dog i spørgeskemaet at hun ville vaccinere sit barn, såfremt det var en del af det danske børnevaccinationsprogram. Respondent 116 kommenterer tillige: "Jeg er generelt altid lidt skeptiske overfor nye vacciner, især når det kommer til mine børn". Denne respondent angiver dog ligeledes i de afkrydsede felter, at vedkommende ville vaccinere, hvis vaccinen var en del af det danske børnevaccinationsprogram.

Myndighedernes anbefaling er væsentlig for forældrenes holdning til vaccinen

Tendensen til at følge myndighedernes anbefalinger understøttes af en kommentar fra respondent 110, som skriver: "Jeg ville stole på myndighedernes vurdering, og derfor vejer det tungt om det er en generel anbefaling at lade sine børn vaccinere mod skoldkopper". Vedkommende afkrydser i overensstemmelse hermed, at hun vil vaccinere sit barn, hvis skoldkoppevaccinen var en del af det danske børnevaccinationsprogram, men ikke under andre omstændigheder (gratis eller ved egenbetaling). Ovenstående understøttes ydermere af vores kvantitative dataanalyse, hvor vi fandt at 143 respondenter (94%), ville vaccinere deres børn mod skoldkopper, såfremt vaccinen blev implementeret i det danske børnevaccinationsprogram. Kun 8 deltagere (5%) ville fravælge vaccinen.

Utilstrækkelig Information

En anden pointe, der gik igen i den kvalitative dataindsamling, var den manglende eller utilstrækkelige information om skoldkoppevaccination. Respondent 99 skriver: "Jeg var ikke klar over, at skoldkoppevaccination ikke var en del af børnevaccinationsprogrammet" og angiver sig samtidig mere tilbøjelig til at vaccinere sit barn mod skoldkopper efter at have gennemlæst fakta-ark implementeret i vores spørgeskemaundersøgelse. Respondent 13 skriver: "Jeg ville ønske jeg var mere oplyst om muligheden for skoldkoppevaccination som forældre". Vedkommende svarer ligeledes, at hun bliver mere tilbøjelig til at vaccinere, efter hun har læst fakta-ark. Respondent 88 giver ligeledes udtryk for en manglende viden på området og skriver følgende kommentar i fritext: "Jeg ville ønske jeg havde vaccineret mine børn". Denne respondent har 2 børn i alderen 1- og 3 år, som har haft skoldkopper. Hun angiver i øvrigt, at hun ville have vaccineret sine børn både som en del af det danske børnevaccinationsprogram, men også hvis gratis eller ved egenbetaling – hun angiver sig i øvrigt mere tilbøjelig efter gennemlæsning af fakta-ark, med begrundelsen at undgå sygdom og komplikationer.

Fakta-ark ændrer flere forældres holdning

Ovenstående understøttes ydermere af vores kvantitative dataanalyse, hvor vi fandt at 63 deltagere (41%) svarer, at de er mere tilbøjelige til at ville vaccinere deres børn mod skoldkopper efter gennemlæsning af fakta-ark, mens kun 7 deltagere (5%) angiver sig mindre tilbøjelige til at vaccinere. Respondent 138 giver udtryk for at hun, har oplevet vaccinen blev frarådet, med følgende kommentar: "Tidligere har jeg efterspurgt vaccinen, men pga. rask barn og ingen immunsvækkelse i hjemmet blev den frarådet. Hvis der var dokumenteret langvarig effekt, ville jeg tvivle mindre".

Socialøkonomiske faktorer

Flere respondenter kommenterer på det socioøkonomiske aspekt ved implementering af nye vacciner. Respondent 125 skriver: "Det kræver oplysning til os forældre – vi kender skoldkopper fra os selv, som ikke farlig, derfor har jeg aldrig overvejet vaccine. Vaccine bør være af hensyn til alvorlig sygdom ikke fravær. Generelt bør det - i mine øjne - altid være tilfældet i forhold til vaccine".

Respondent 1 understøtter dette: "Jeg ville være bekymret for barnet blev smittet som ung/voksen og blev meget syg. . Jeg mener bedre vilkår for forældre med små børn i forhold til sygdom i højere grad er vejen". Denne respondent er i øvrigt blandt de 5%, der ikke ville vaccinere deres barn, selvom det var en del af børnevaccinationsprogrammet.

Sundhedsstyrelsen vægter barnets tarv over socioøkonomi

I relation til ovenstående forældrekommentarer, kan det nævnes at vigtigheden af barnets tarv, understøttes af Sundhedsstyrelsens beslutningsgrundlag ved implementering af nye vaccinationer. Her fremgår det nemlig, at Sundhedsstyrelsen, som nævnt under introduktionsafsnittet, i udgangspunktet ikke anbefaler at vaccinere imod en sygdom alene af samfundsøkonomiske eller politiske hensyn. Der tages derimod udgangspunkt i en række faktorer,

herunder alvorlighed og hyppighed, forældreaccept, virkning og eventuelle bivirkninger, samfundsøkonomi samt erfaringer og efterprøvelse af den pågældende vaccine blandt børn.^{xii xiii}

For andre respondenter er økonomi og arbejdsfravær dog ikke uvæsentligt. Respondent 50 skriver følgende: "Det afgørende for os er hhv. prisen samt, at den ikke giver garanti for langvarende dækning, samt, at børnene grundet lang inkubationstid kan være smittet med [skoldkopper], når vi vaccinerer". Samme respondent tilkendegiver i øvrigt, at både sygdom hos barn, komplikationer og indlæggelse samt arbejdsfravær er betydelige argumenter for at tilvælge vaccination.

I forlængelse af ovenstående kommentarer, fremgår det af vores kvantitative data, at 1) sygdom hos børn og 2) alvorlige komplikationer og indlæggelse afkrydses som argumentation for vaccine hos hhv. 65% og 72% af vores respondenter, om end vi ikke kan fornægte, at 28% afkrydser arbejdsfravær som et betydeligt argument for at vaccinere mod skoldkopper.

Beskrivelse af den undersøgte population

For at besvare forskningsspørgsmålet må det afsøges, hvorvidt den undersøgte population kan antages at afspejle forældrene i den danske befolkning. I undersøgelsen fandtes en overrepræsentation af kvinder. Årsagerne til dette kan være flere. Det kan tænkes, at der er en større andel af kvinder, der ledsager deres børn til lægen, og dermed gør dem mere synlige i forhold til at blive inviteret til spørgeskemaundersøgelsen. Kvinderne kan være mere tilbøjelige til at svare på spørgeskemaundersøgelsen end mændene. Der kan være tale om, at praksispersonalet er bedre til at huske at udlevere spørgeskemaet, når de ser en kvinde i den fertile alder. Endelig vides det, at kvinder kontakter lægen hyppigere end mænd, særligt i den fertile alder^{xiv xv}.

Spørgeskemaundersøgelsens udformning gør det endvidere muligt at karakterisere den undersøgte population i forhold til geografiske tilhørsforhold og uddannelsesmæssige baggrund. Det bemærkes at deltagere fra Aalborg kommune er overrepræsenterede i undersøgelsen, hvilket skyldes, at to ud af de tre lægeklinikker, hvorfra respondenterne rekrutteredes, ligger i Aalborg kommune. Ligeledes har de to inkluderede lægeklinikker i Aalborg flere tilknyttede patienter, flere ansatte og deraf større patient flow i dataindsamlingsperioden.

Der sås en overrepræsentation af respondenter, der havde en lang eller mellemlang videregående uddannelse. Aalborg kommune er en af landets storbykommuner^{xvi}. Tal fra Danmarks Statistik viser, at der er store geografiske forskelle på uddannelsesniveau, og at personer mellem 30-69 år, som har taget en videregående uddannelse, oftest er bosat i storbykommunerne^{xvii}. Samme tendens findes i dette studie. Der var således en tendens til et højere uddannelsesniveau blandt respondenter fra Aalborg Kommune sammenlignet med respondenter fra Brønderslev Kommune og de øvrige kommuner.

Ud fra ovenstående må det konkluderes, at respondenterne ikke repræsenterer den brede danske befolkning, når det angår uddannelsesniveau^{xviii}. Derfor er det fundet nødvendigt i tillæg at fremstille data, hvor respondenterne fordeles efter uddannelsesniveau.

Faktorer af betydning for forældrenes holdning til vaccination

Kendskab til sygdommen, komplikationer og den eksisterende vaccine

Lidt over halvdelen af respondenterne har oplevet infektion med skoldkopper hos ét eller flere af deres børn, hvilket er i overensstemmelse med sygdommens forekomst i befolkningen, som beskrevet i introduktionsafsnittet. Således kan tolkes, at den undersøgte populations erfaring med skoldkopper, afspejler den danske befolknings erfaring med skoldkopper generelt. Det må forventes, at et vist kendskab til sygdommen og dens manifestationer har betydning for forældrenes til- og fravalg af vaccination.

Adspurgte til kendskabet til vaccinen er der i den samlede population en umiddelbar ligelig fordeling mellem de af respondenterne, der havde forudgående kendskab til vaccinen, og de der ikke havde.

Når dataene fordeles i forhold til uddannelsesniveau hos respondenterne, ses en tydelig tendens til, at de med uddannelsesniveau sv.t. længere- og mellemlang videregående uddannelse og gymnasial uddannelse havde større kendskab til vaccinen end respondenterne med lavere uddannelsesniveau, inkluderende erhvervsuddannede og de med uddannelsesniveau sv.t. grundskolen. Med udgangspunkt i den beskudte udbredelse af skoldkoppevaccinen i Danmark^{xix}, findes overraskende, at der i den undersøgte population er en generel høj andel af respondenter med forudgående kendskab til vaccinen.

På baggrund af vores antagelse om, at der i baggrundsbefolkningen generelt var begrænset kendskab til komplikationer til skoldkopper samt vaccins eksistens, blev respondenterne præsenteret for et fakta-ark. Tæt på halvdelen af de adspurgte bliver mere tilbøjelig til at vaccinere efter gennemlæsning af det udleverede materiale. Man får gennem respondenternes besvarelser kvalitativt såvel som kvantitativt - indtryk af en ulighed i det forudgående

vidensgrundlag blandt respondenterne. Ud fra den aktuelle undersøgelse er det dog ikke muligt at afgøre årsager til denne diskrepans fraset den påviste sammenhæng med uddannelsesniveau.

Forældrene blev ligeledes spurgt, om de havde overvejet at vaccinere deres børn mod skoldkopper. I relation til ovenstående, fandt vi at op mod halvdelen af de adspurgte havde overvejet at vaccinere deres børn. Tendensen ses at være uafhængig af uddannelsesniveau. Sammenholdt med antallet af vaccinerede børn i Danmark, findes dette at være overraskende, da det må tolkes, at der er en barriere fra tanke til handling i den undersøgte population. Barrieren kan være kulturelt betinget, hvilket understøttes i vores kvalitative data. Derudover kan økonomiske forhold udgøre en barriere i populationen, grundet de aktuelle forhold i Danmark, hvor egenbetaling er et vilkår. Dette understøttes i den aktuelle undersøgelse, hvor det ses, at antallet af respondenter, der ville tilvælge vaccination, falder drastisk, såfremt egenbetaling er et vilkår. I vores samlede population har hver forældre i gennemsnit 1,96 børn og vaccination vil således koste i omegnen af 3500 kr. Dette beløb kan for mange familier udgøre en ganske stor del af husholdningsbudgettet, hvilket kan være en oplagt årsag til fravalget af vaccinen af økonomiske årsager.

Forældrenes begrundelse for tilvalg af vaccination afsøgte ligeledes med baggrund i en antagelse om, at arbejdsfravær og socioøkonomiske forhold muligvis ville være afgørende for nogle af forældrenes holdning til vaccination. Blandt de adspurgte angav færrest – om end en betydelig andel på 28% - at arbejdsfravær havde betydning for tilvalg af vaccination. Det tolkes som værende i overensstemmelse med den generelle værdisætning i samfundet, at arbejdsfravær ikke afkrydses som det overvejende argument for tilvalg af vaccination. Dog findes dette at være i modstrid med, at langt størstedelen af populationen anfører, at det vil medføre pasningsmæssige udfordringer ved skoldkoppeinfektion hos et barn i familien. Diskrepansen mellem de to faktorer, tolkes som et udtryk for en generel værdisætning i danske samfund, som ligeledes afspejles i Sundhedsstyrelsens retningslinjer for beslutningsgrundlag ved implementering af nye vacciner.^{xx}

Flere respondenter vælger at kommentere på dette paradoks i fritekst, hvor bedre vilkår for børnefamilier ved sygdom bliver nævnt, som et direkte alternativ til vaccination. Det ses hyppigt, at begge forældre er på arbejdsmarkedet. Pensionsalderen er desuden øget således, at bedsteforældre ikke kan tilbyde samme muligheder som tidligere i forhold til pasning af børnene.

Uddannelsesniveau og holdning til skoldkoppevaccination

Gennem undersøgelsen afsøgte ligeledes om uddannelsesniveau havde betydning for holdningen til skoldkoppevaccination. Ved dataanalysen er der udelukkende fundet forskel på respondenternes forudgående vidensgrundlag omkring skoldkopper. Det har ikke været muligt at påvise nogen holdningsforskel mellem højt- og lavt uddannede i vores kohorte i øvrigt. Således må det tolkes at den skæve fordeling af uddannelsesniveau i vores population sammenlignet med baggrundsbefolkningen, ikke har nogen betydning for forældrenes holdning til vaccination. På samme måde tolkes det, at tilslutning til skoldkoppevaccinen, hvis denne implementeredes i den danske børnevaccinations program, ville være uafhængig af uddannelsesniveau.

Tiltro til myndighedernes anbefalinger

Langt hovedparten af alle respondenter ville lade deres børn vaccinere mod skoldkopper, hvis vaccinen var en del af det danske børnevaccinationsprogram den generelle tilslutning var således 94%. Denne sammenhæng var uafhængig af uddannelsesniveauet. En mulig årsag kan være, en generel stor tiltro til myndighedernes anbefalinger i Danmark, hvorfor implementeringen af vacciner i børnevaccinationsprogrammet, anses som en blåstempling af vaccinen. Dette er i overensstemmelse med den i forvejen høje tilslutning til det danske børnevaccinationsprogram.^{xxi} Det understøttes yderligere af de i studiet fremstillede kvalitative data.

Indledning

Studiet egner sig primært som et deskriptivt, hypotesegenererende studie. Dette skyldes studiedesignet med spørgeskema, de tidsmæssige ressourcer til rådighed til at gennemføre studiet samt statistiske begrænsninger. Nedenfor søges ovenstående punkter diskuteret.

Statistisk relevans

Vores population består af 152 respondenter. Dette udgør aktuelt det største studie i Danmark, undersøgende forældreholdning til skoldkoppevaccination af børn. Dog fordeler respondenterne sig demografisk således, at populationen ikke kan antages at være repræsentativ for den brede danske befolkning. Ved forsøg på stratificering for f.eks. uddannelsesniveau, opnår vi imidlertid så små kohorter, at der ikke opnås statistisk signifikans. Populationens størrelse og sammensætning er således en begrænsning for at opnå statistisk relevans. Det aktuelle studie egner sig således primært som et deskriptivt, hypotesedannende studie, om end det vil være rimeligt at antage, at de påviste tendenser vil kunne gøre sig gældende i større undersøgelser. Evidens for de opstillede tendenser, vil dog kræve mere forskning på området.

Studiedesign

Vores undersøgelse baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse, hvilket giver anledning til styrker såvel som svagheder. En forudsætning for at gennemføre en valid spørgeskemaundersøgelse er, at respondenterne kan læse og forstå det skrevne og tilvælger deltagelse. Der er således en forventelig selektionsbias ved rekruttering af respondenter. Ligeledes gav vi mulighed for at aflevere den udfyldte besvarelse i en lukket boks for at undgå social desirability bias.

For at undgå recall bias, adspørges der i videst muligt omfang ikke retrospektivt. Dog inkluderes alle forældre med børn under 18 år i studiet. Havde der været mulighed for en længere dataindsamlingsperiode, havde det været optimalt at indskrænke inklusionskriterierne, til forældre til børn under 6 år, hvor problemstillingen formegentlig er mere aktuel. I det aktuelle studie er forældre til børn i alderen 1-3 år dog overrepræsenterede. Dataindsamlingsperioden var ligeledes den begrænsende faktor for de øvrige inklusionskriterier samt rekruttering. Optimalt set havde en mere repræsentativ population – på geografi og køn såvel som uddannelsesniveau – været betydeligt kvalitetsfremmende for studiets repræsentativitet.

Med forventningen om, at flere af de adspurgte, ville have relativt begrænset viden om skoldkoppevaccination, indførtes i spørgeskemaundersøgelsen en mindre intervention. Respondenterne blev efter besvarelse af første del af spørgeskemaundersøgelsen, præsenteres for et fakta-ark omhandlende skoldkoppevaccination. Dette giver i sagens natur mulighed for at påvirke besvarelsene i forskellig retning. For at imødekomme dette problem, blev samtlige respondenter i vores pilotprojekt stillet en række standardiserede spørgsmål, herunder om de anså det anførte fakta-ark som værende neutralt. Det blev i fakta-arket ligeledes anført kendte fordele såvel som ulemper ved skoldkoppevaccinationen. I et forsøg på at simplificere vores fakta-ark og gøre det let forståeligt, blev det ikke anført i fakta-arket, at implementering af vaccinen på nationalt plan, muligvis vil give øget risiko for herpes zooster hos ældre og gravide. Dette må understreges som en mangel i vores fakta-ark, som kan have påvirket vores undersøgelse og således udgør en bias mod en mere positiv holdning til vaccinen.

Respondenterne fik ydermere mulighed for indsamling af kvalitative data som anført i fritekst. Dette dog i begrænset omfang, idet spørgeskemaundersøgelse ikke giver mulighed for at stille respondenterne supplerende spørgsmål. Det stillede spørgsmål var meget åbent, hvilket havde det formål at få respondenternes uselekterede perspektiv på emne

KONKLUSION

Der fandtes en generelt høj tilslutning til vaccination mod skoldkopper, hvis vaccinen blev implementeret i det danske børnevaccinationsprogram. Blandt respondenterne angav 143 deltagere (94%), at de ville vaccinere deres børn mod skoldkopper.

Det faktum, at der i undersøgelsen var en overrepræsentation af højtuddannede, syntes overordnet set ikke at have betydning for resultaterne. Dette eftersom der kun sås en forskel blandt respondenterne fordelt efter uddannelsesniveau, når der adspurgtes til forudgående kendskab til skoldkopper. I forhold til besvarelsen af forskningsspørgsmålet, synes dette således ikke at være problematisk.

Således konkluderes, at undersøgelsens eksterne validitet er høj, og at resultaterne med rimelighed kan generaliseres til forældre i den brede danske befolkning.

I forhold til den kliniske praksis i Almen Medicin giver undersøgelsen et perspektiv på, at forældrene generelt er positivt indstillet overfor at lade deres børn vaccinere med en vaccine mod skoldkopper. Idet skoldkoppevaccinen endnu ikke er implementeret som del af det danske børnevaccinationsprogram, har den praktiserende læge en ikke-ubetydelig rolle i forhold til, om forældrene lader deres børn vaccinere eller ej. Det vurderes således vigtigt, at den praktiserende læge således har et kendskab til vaccinen for at kunne give forældrene det rette beslutningsgrundlag.

Som tidligere nævnt er "forældres accept" ét af de 6 elementer, der undersøges af Sundhedsstyrelsen, når der skal tages stilling til en evt. indførelse af en ny vaccine i det danske børnevaccinationsprogram.^{xxii}

I forhold til en samfundsmæssig perspektivering, kan den påviste positive holdning til skoldkoppevaccination blandt danske forældre, således tale for indførelsen af vaccination mod skoldkopper som en del af det danske børnevaccinationsprogram

REFERENCELISTE

- i <https://www.ssi.dk/sygdomme-beredskab-og-forskning/sygdomsleksikon/s/skoldkopper>
- ii Helmuth, I. G. (2017). Varicella Zoster Epidemiology in Denmark.
- iii Children Hospitalized With Varicella in Denmark: Sensitivity of the National Patient Register. Ida Glode Helmuth et al. PID, 2017
- iv Post-varicella Arterial Ischemic Stroke in Denmark 2010 to 2016. Ida Glode Helmuth et al. Pediatric Neurology, 2018
- v <https://sst.dk/da/viden/Forebyggelse/Vaccination/Fakta-om-vaccination/Indfoerelse-af-nye-vacciner>
- vi <https://www.ft.dk/samling/2021>
- vii <https://sst.dk/da/viden/Forebyggelse/Vaccination/Fakta-om-vaccination/Indfoerelse-af-nye-vacciner>
- viii <https://www.ft.dk/samling/2021>
- ix <https://danskerhverv.dk/politik-og-analyser/analyser/2020/november/samfundsokonomisk-potentiale-ved-vaccination/>
- x <https://danskerhverv.dk/siteassets/mediafolders/dokumenter/01-analyser/analysenotater-2020/samfundsokonomisk-potentiale-ved-vaccination.pdf>
- xi Marianne Sjølin Frederiksen et al. Skoldkoppesygdom og -vaccine En litteraturgennemgang. Ugeskrift for Læger 165/23. 2. juni 2003.
- xii <https://sst.dk/da/viden/Forebyggelse/Vaccination/Fakta-om-vaccination/Indfoerelse-af-nye-vacciner>
- xiii <https://www.ft.dk/samling/2021>
- xiv <https://sum.dk/Media/4/9/02-Befokningens-kontakter-til-almen-praksis.pdf>
- xv [https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2010/Publ2010/CFF/MaendsSundhed/Sundhed-og-den-lille-\(STORE\)-forskul.ashx](https://www.sst.dk/-/media/Udgivelser/2010/Publ2010/CFF/MaendsSundhed/Sundhed-og-den-lille-(STORE)-forskul.ashx)
- xvi <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/nomenklaturer/kommunegrupper>
- xvii <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=45550>
- xviii <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml?cid=45550>
- xix <https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/suu/spm/135/svar/1850208/2519879.pdf>
- xx <https://www.ft.dk/samling/20211/almdel/suu/spm/135/svar/1850208/2519879.pdf>
- xxi <https://www.sst.dk/da/nyheder/2023/Vi-skal-vaerne-om-den-hoeje-tilslutning-til-boernevaccinationsprogrammet>
- xxii <https://sst.dk/da/viden/Forebyggelse/Vaccination/Fakta-om-vaccination/Indfoerelse-af-nye-vacciner>

Videreuddannelsesregion Nord
Region Nordjylland og Region Midtjylland

Skoldkoppevaccination af børn

Som led i et forskningsprojekt ved læge Sophia Evers, læge Grit Kassebaum og læge Camille Ottosen undersøges forældres holdning til skoldkoppevaccination af børn. Dine oplysninger vil blive behandlet fortroligt i et forskningsprojekt udført i uddannelsesmæssig sammenhæng (videreuddannelsen til praktiserende læge). Du bedes venligst være opmærksom på ikke at anføre personhenførbare oplysninger i besvarelserne med fritext. Projektet vil blive fremlagt for en lukket gruppe af kommende praktiserende læger. Hvis resultaterne bliver afleveret i en artikel, vil dine svar fremgå hel anonymiseret. Forventet tidsforbrug for deltagelsen er 5 minutter. På forhånd tak for din deltagelse!

Køn: ☐ Mand ☐ Kvinde

Din alder: ☐ <21 år ☐ 21-25 år ☐ 26-30 år ☐ 31-35 år
☐ 36-40 år ☐ 41-45 år ☐ 46-50 år ☐ >50 år

Hvilken kommune bor du i: ☐ Aalborg ☐ Brønderslev ☐ Andet

Uddannelse: ☐ Grundskole (folkeskole) ☐ Gymnasialuddannelse ☐ Erhvervsuddannelse
☐ Mellemlang videregående ☐ Længere videregående

Hvor mange børn har du? ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ >3

Anfør dine børns alder i antal år _____

Har et eller flere af dine børn haft skoldkopper? ☐ Ja ☐ Nej

Vil sygdomsvarighed hos dit barn på ca. 1 uge give pasningsmæssige udfordringer/betydeligt arbejdsfravær i familien? ☐ Ja ☐ Nej

Kender du til skoldkoppevaccinen? ☐ Ja ☐ Nej

Har du overvejet at vaccinere dit barn mod skoldkopper? ☐ Ja ☐ Nej

Ville du vaccinere dine børn, hvis vaccinen var en del af det danske børnevaccinationsprogram? ☐ Ja ☐ Nej

Ville du vaccinere dine børn med en godkendt skoldkoppevaccine, hvis vaccinen var gratis, men ikke en del af børnevaccinationsprogrammet. ☐ Ja ☐ Nej

Ville du vaccinere dine børn med en godkendt skoldkoppevaccine mod en egenbetaling på ca. 1700 kr? ☐ Ja ☐ Nej

Hvis du skulle vaccinere dit barn/dine børn med en godkendt skoldkoppevaccine, hvad ville da være dit overvejende argument/argumenter (sæt et eller flere krydser)?

☐ At undgå arbejdsfravær

☐ At undgå sygdom hos mit barn

☐ At undgå alvorlige komplikationer og indlæggelse

Fortsættes på bagsiden

Respondent	Kommentar i fritext
Respondent 1	"Jeg ville være bekymret for at mit barn blev smitte som ung/voksen og blev meget syg. Jeg mener bedre vilkår for forældre med små børn i forhold til sygdom i højere grad er vejen frem"
Respondent 13	"Jeg ville ønske jeg var mere oplyst som forældre"
Respondent 10	"Har læst man ikke ved hvor længe den (vaccinen red.) virker. Så hellere når hun er lille end voksen"
Respondent 78	"mindre tilbøjelig (til at vaccinere efter informationsark red.) fordi effekten forsvinder efter 9 år. Så risikerer man at få det som voksen alligevel"
Respondent 73	"Vi overvejer at give vaccinen hvis børnene når skolealderen og ikke har fået det".
Respondent 66	"Jeg har ikke hørt så meget om skoldkoppevaccinen"
Respondent 150	"Jeg er mest bekymret for om vaccinen vil dække resten af livet, ellers ingen betænkeligheder"
Respondent 147	"hvis den kun kan dække 9 år ville jeg være bekymret for at barnet kunne for det som voksen, og det skulle jo være et værre forløb"
Respondent 146	"vores eneste betænkning er vaccination ens varighed vs. Sygdom"
Respondent 143	"Alle 3 børn har haft skoldkopper og det kan selvfølgelig have indflydelse på mine svar"
Respondent 138	"Tidligere har jeg efterspurgt vaccinen, men pga. rask barn og ingen immunsvækkelse i hjemmet blev den frarådet. Hvis der var dokumenteret langvarig effekt ville jeg tvivle mindre, men jeg er bekymret for at min datter kunne risikere ikke at være beskyttet (ved evt. graviditet) når hun bliver ældre"
Respondent 136	"Har en bekymring for at vaccinere mod alle sygdomme nu til dags, ifht., langsigtede bivirkninger som vil være ukendte"
Respondent 130	"Jeg har et forbehold ifht. min datter da jeg har hørt at hvis hun ikke har haft skoldkopper og får det når hun bliver gravid, kan desværre komplikationer ifm. det"
Respondent 128	"Hvis vaccinen beskytter kortere tid end selve sygdommen kan jeg være i tvivl, men det lyder jo til at være langvarig"
Respondent 125	"Det kræver oplysning til os forældre – vi kender skoldkopper fra os selvom ikke farlig, derfor har jeg aldrig overvejet vaccine. Vaccine bør være af hensyn til alvorlig sygdom ikke fravær. Generelt bør det i mine øjne altid være tilfældet ifht. vaccine"
Respondent 116	"Jeg er generelt altid lidt skeptiske overfor nye vacciner især når det kommer til mine børn"
Respondent 110	"Jeg ville stole på myndighedernes vurdering og derfor vejer det tungt om det er en generel anbefaling at lade sine børn vaccinere mod skoldkopper"
Respondent 99	"Jeg var ikke klar over at skoldkoppevaccinen ikke var en del af børnevaccinationsprogrammet"
Respondent 88	"Jeg ville ønske jeg havde vaccineret mine børn"
Respondent 28	"det er en del af livet, sådan må jeg lade det være. Det giver nogen fordele til kroppen"
Respondent 50	Det afgørende for os er hhv. prisen samt at den ikke giver garanti for langvarende dækning, samt at børnene grundet lang inkubationstid kan være smittet med når vi vaccinerer"
Respondent 32	"Begge børn er vaccineret"
Respondent 17	"Vi overvejer vaccine hvis vi ikke har haft skoldkopper ved ca. 12 årsalderen da reaktion på infektion typisk er værre jo ældre. Vier betænkelige ved den korte beskyttende effekt så skal der revaccineres hyppigt og så kunne man let misse en vaccination som voksen"